

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Vår saksbehandler: Svein Roald Schømer-Olsen
Vår ref.: 720699 (2015_00648)

Vår dato: 09.11.2015
Deres ref.: 25.06.2015

Høringssvar: Høring - anbefalinger fra ekspertgruppe om helsetilbudet ved kjønnsdysfori

Norsk Sykepleierforbund (NSF) viser til høring knyttet til helsetilbudet ved kjønnsdysfori. Vårt innspill er utarbeidet i samarbeid med Jordmorforbundet NSF og med innspill i fra Landsgruppen av Helsesøstre NSF.

Utredningen " Rett til rett kjønn - helse til alle kjønn» gir en god og utdypende forståelse for vilkår for endring av juridisk kjønn og organisering av helsetjenester for personer som opplever kjønnsinkongruens og kjønnsdysfori." Det er nødvendig å bygge opp kompetanse og kapasitet i aktuelle deler av helsetjenesten.

NSF vil berømme ekspertgruppa for arbeidet som er lagt ned i utredningen, og støtter mange av de overordnede tiltakene som utvalget foreslår. NSF har merket seg et mindretall i enkelte saker, samtidig som retten til selvbestemmelse og den enkeltes individuelle behov for helsehjelp har vært en rettesnor for gruppens arbeide.

NSF mener:

- Det bør gjøres endringer i lovverket som gir voksne rett til å endre kjønn uavhengig av diagnose og medisinsk behandling.
- Det må utvikles kompetente helsetjenester, både innfor kommunal og spesialisert sektor, som ivaretar krav til kvalitet, dimensjonering og tilgjengelighet.
- Det er behov for økt kunnskap hos helsepersonell og et styrking av forskning på seksuell orientering og kjønnsidentitet.
- Barn med kjønnsdysfori er en særlig utsatt og sårbar gruppe - hvor føre-var prinsippet om ikke å gjøre skade bør stå sterkt.

Behandling av barn

NSF har registrert at ekspertgruppen er delt i sine anbefalinger som handler om desentralisering av helsetilbud til barn med kjønnsdysfori. På bakgrunn av et begrenset pasientvolum og kompetanse på feltet i helsetjenesten, er NSF usikre på hva som er rett organisering av helsetilbudet til barn med kjønnsdysfori.

NSF mener det er nødvendig å utvikle et helsetjenestetilbud som sikrer barn og voksne kontinuitet, faglig trygghet og riktig behandling. Vi er åpne for mindretallet som ønsker å styrke tilbudet ved NBTS, fremfor en desentralisering. Samtidig er det viktigste for NSF å sikre ett spesialisert tjenestetilbud som er av god kvalitet og kapasitet, og som er tilgjengelig for de som trenger hjelp.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Digitalt godkjent av forbundsleder, 16.11.2015 - 14:30:32

Jordmødres og helsesøstres bidrag

NSF slutter seg til ekspertgruppas forslag om at fastlegene og annet helsepersonell i kommunehelsetjenesten skal få en tydeligere rolle i helsehjelpen til personer med opplevd kjønnsdysfori. Jordmødre og helsesøstre har i varierende grad kunnskap, og mangler nasjonale retningslinjer for å følge opp gruppen. NSF mener at kjønnsdysfori må sterkere inn i utdanningen til jordmødre og helsesøstre, samt dras inn i fagutvikling på fødeavdelinger, helsestasjoner og skolehelsetjenesten.

Helsesøstre og jordmødre er gjerne de som først blir presentert for bekymring og usikkerhet knyttet til eget kjønn. Barnet eller ungdommen må kunne bli møtt på en respektfull og klok måte, og bli loset videre i systemet. Gode rutiner for samhandling er svært viktig for å unngå ekstra belastninger for de det gjelder.

Helsesøstre og jordmødre har via helsestasjons- og skolehelsetjenesten en særlig rolle i forhold til barn- og ungdoms seksualitet, og spørsmål knyttet til denne. Det samme gjelder i forhold til foreldre. Det er tilfeller hvor foreldre er i tvil/har spørsmål om egne barns seksualitet/kjønn.

NSF vil påpeke betydningen av undervisning i skolen i regi av jordmødre og helsesøstre om seksualitet og identitet. En slik undervisning kan være viktig for barns identitetsutvikling og normalisering av sjeldne (men normale) kjønnsidentiteter.

NSF støtter ekspertgruppens forslag om å utarbeide nasjonal faglig retningslinjer for helsehjelp til personer som opplever kjønnsdysfori. Nasjonale retningslinjer bør utdype og konkretisere rettigheter knyttet til endring av juridisk kjønn for barn og ungdom. Særlig gjelder dette i aldersspennet fra 7-16 år.

Sårbare grupper av barn og ungdom

Barn og unge som faller utenfor samfunnets «normalitetsbegrepet» - på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk - er en særlig utsatt og sårbar gruppe. NSF er opptatt av en «føre-var» tilnærming til de yngste barna som viser tegn på usikker kjønnsidentitet.

Det bør være mulig å tillate seg en avventende holdning og observere utviklingen over tid, uten å ty til kategorisering av barn og iverksetting medisinske tiltak. Samtidig må det arbeides med en mer aksepterende og inkluderende holdning overfor grupper som bryter med «normalitetsbegrepet» i samfunnet.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild By
Forbundsleder

Kari Elisabeth Bugge
Fagsjef

